

**การประเมินผลชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนา
จรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ**
**THE EVALUATION OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN
TEACHER PROFESSIONAL ETHICS DEVELOPING THROUGH THE
INFORMATION TECHNOLOGY SYSTEMS (E-PLC)**

ผู้วิจัย

ศุภวรรณ สัจจพิบูล¹Suppawan Satjapiboon¹

suppawan@g.swu.ac.th

Received: May 14, 2019

Revised: June 05, 2019

Accepted: October 30, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-plc) เพื่อประเมินประสิทธิผลของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายในการนำมาใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคของโครงการ จำนวน 36 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาประสิทธิผลโครงการ คือ ครูพี่เลี้ยง จำนวน 55 คน นิสิตครูชั้นปีที่ 5 จำนวน 145 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย จำนวน 7 คน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบสังเกตการปฏิบัติการสอน แบบประเมินจรรยาบรรณวิชาชีพครู และประเด็นสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยส่งเสริมได้แก่ เจตคติเชิงบวกของผู้เข้าร่วมกระบวนการความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของความพร้อมของระบบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยอุปสรรค ได้แก่ เจตคติเชิงลบของผู้ร่วมกระบวนการ ความพร้อมของระบบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และความซับซ้อนของขั้นตอนการดำเนินงาน 2. ประสิทธิผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า นิสิตครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพจากการประเมินตนเองและการประเมินโดยครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีส่วนช่วยกระตุ้นเตือนให้นิสิตเห็นความสำคัญของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูและทำให้มีการกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครูที่เพิ่มขึ้นอาจเป็นผลมาจากการที่นิสิตได้รับการหล่อหลอมจรรยาบรรณวิชาชีพครูจากการเรียนและการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละชั้นปีด้วยเช่นกัน 3. ข้อเสนอเชิงนโยบายมีดังนี้ 3.1 กำหนดนโยบายในการพัฒนานิสิตครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจและแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมชุมชน 3.3 สร้างระบบการส่งเสริมความรู้ที่จำเป็น 3.4 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความไว้วางใจความสมัครใจ และความเชื่อมั่นในทีม 3.5 สร้างระบบและเครือข่ายการส่งเสริมและพัฒนาครูที่ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาผู้เรียน 3.6 สร้างวัฒนธรรมองค์กรในสถาบันครูศึกษาและสถานศึกษาที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน และ 3.7 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำสำคัญ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the supporting factors and obstacles to professional learning community in order to develop teacher professional ethics through the information technology systems (E-plc), evaluate the effectiveness, and create proposed policies for the further development. The samples were divided into 3 groups: 36 participants for study factors and obstacles, 55 mentors and 145 student teachers in year 5 for evaluate the effectiveness, and seven participants for create proposed policies. Research tools were interviews, observations, assessments for teacher professional ethics, and a focus group topics. Data analysis included descriptive statistics and content analysis.

The research results reported that (1) the supporting factors were positive attitude of the participants, cooperation of the stakeholders, and system availability and the stakeholders. The obstacle factors were negative attitudes of the participants, system availability and the stakeholders, and the complexity of the usage. (2) The effectiveness of the E-plc demonstrated that the student teachers received the highest ratings in teacher professional ethics from self-assessment and mentor teachers by stimulate the student teachers to realise the importance of the professional ethics and allow self-regulation to follow the plan. Nonetheless, The results of the qualitative data analysis show that the increasing teacher professional ethics may also be the result of the students getting the professional teaching morals from their studies and extra curricular activities in each year. (3) The proposed policies are: 3.1 The establishment of the policies to develop teacher students through a systematic and continuous professional learning community. 3.2 To promote the creation of understanding and inspiration for the stakeholders to participate in the community. 3.3 To create a necessary system to promote knowledge 3.4 To support the creation of a network of professional learning communities based on trust, willingness, and team confidence. 3.5 To create a system and a network to promote and develop teachers to use the professional learning community in learner development. 3.6 To establish an organisation culture that strengthens education institutions in order to raise sustainable cooperation in learner development. 3.7 To promote the development of information technology systems that support the creation of professional learning community.

Keywords: Professional Learning Community, Code of Ethics of Teaching Profession

บทนำ

การผลิตครูเพื่อให้ได้ครูที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมแห่งความเป็นครูสามารถพัฒนาการศึกษาและสังคมให้เจริญงอกงามอย่างยั่งยืนนั้น นอกจากความรู้ ภาคทฤษฎีที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องมีการประยุกต์ความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ในการ

ปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความพร้อม ในการประกอบวิชาชีพครู นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญ กับการปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครู อันได้แก่ การมี คุณธรรม จริยธรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ตลอดจนการประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

เพื่อผลิตครูที่มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการและเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

จรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม โดยให้ความสำคัญกับการส่งมอบบริการที่ดีที่สุดให้แก่ลูกศิษย์ เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2546 : 16) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนิสิต นักศึกษาครูและครูประจำการในปัจจุบัน พบว่า หลักสูตรสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ยังประสบปัญหาในการสร้างคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตครู ในด้านความเป็นครู คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และประสิทธิผลของหลักสูตรในการผลิตครูให้เป็นคนเก่ง คนดี มีจิตวิญญาณความเป็นครูยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558; ชนิตา รัชพลเมือง และคณะ. 2557) สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2561: 2) ที่พบว่าการฝึกหัดครูในปัจจุบันยังไม่เข้มแข็ง การอบรมและพัฒนาเพื่อสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูยังไม่มีความเพียงพอ

ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตครูให้เกิดประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่จะช่วยผลักดันให้องค์ประกอบทุกภาคส่วนของการผลิตครูเกิดความร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาให้นิสิตครูเกิดคุณลักษณะความเป็นครูตามความมุ่งหมายของหลักสูตร อันจะส่งผลไปถึงการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป ดังปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564) ที่ได้มีนโยบายการปฏิรูปครูโดยการปรับหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นสมรรถนะ มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นผู้แนะนำและสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นการสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 26)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้แก่ นิสิต นักศึกษาครู จึงได้จัดโครงการเสริมสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) เพื่อส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาครู และครูประจำการได้มีโอกาสนำประเด็นการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูมาบูรณาการกับการออกแบบการเรียนการสอน และมีกระบวนการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2561)

โครงการเสริมสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) มีหลักการในการออกแบบระบบปฏิบัติการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยเน้นที่ประเด็นการเสริมสร้างวินัยในตนเองของครูและนิสิต นักศึกษาครู รวมถึงการคำนึงถึงการส่งมอบบริการที่ดีที่สุดให้แก่ลูกศิษย์ คือ การอบรมให้ความรู้ลูกศิษย์ด้วยจิตใจที่เปี่ยมด้วยความรัก ความเมตตา อดทนที่จะอธิบายให้ลูกศิษย์ที่อาจจะมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยใช้หลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน (3) การร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (4) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติ และการร่วมเรียนรู้ ณ บริบทจริง (5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยการปฏิบัติการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้ Google classroom application ที่มีบริการอยู่ในระบบ Google app for education (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2561)

ระบบการปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดำเนินการโดยการกำหนดทีมงาน โดยมีคุณครูที่เลี้ยงเป็นกำลังหลัก และเป็นแกนนำในการสร้างทีม e-PLC ซึ่งประกอบด้วย (1) ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน (2) นิสิต นักศึกษา

ที่กำลังปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ชั้นปีที่ 5) จำนวน 1 คน (3) นิสิต นักศึกษา ที่กำลังปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ชั้นปีที่ 5) ที่เป็นเพื่อนสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบัน อย่างน้อย 1-2 คน (4) ผู้บริหารโรงเรียน อาจจะเป็นหัวหน้าระดับชั้น หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือครูอาวุโส หรือผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ อย่างน้อย 1-2 คน และ (5) อาจารย์นิเทศก์ จากสถาบันผลิตครู จำนวน 1-2 คน สมาชิกในทีมทั้งหมดจะมีจำนวนประมาณ 5-8 คน โดยทั้งทีมจะต้องมีการพบปะสื่อสารตกลง ทำความเข้าใจร่วมกันในการกำหนดช่องทางการสื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างความเข้าใจที่ตรงกันถึงการปฏิบัติตามกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขั้นตอนในการดำเนินงานประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายใหญ่ (Learning outcome) ในด้านการปฏิบัติตามเป้าหมายจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 วงรอบของการปฏิบัติการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) นิสิต นักศึกษาครู เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยจะต้องสะท้อนให้นิสิต นักศึกษาครู ได้เข้าใจแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งมอบบริการที่ดีที่สุดให้กับลูกศิษย์ 3) การวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนิสิตจะต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้เข้าไปในระบบ Google Classroom จากนั้น สมาชิกทุกคนที่อยู่ในวงของ PLC ทุกคน จะต้องอ่าน ศึกษา ทำความเข้าใจอย่างละเอียด แล้วสะท้อนคิดต่อแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ว่ามีร่องรอยของการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่แสดงถึงการส่งมอบบริการที่ดีที่สุดให้กับลูกศิษย์อย่างไรโดยทุกคนจะต้องเสนอแนะ วิพากษ์ผ่านระบบ Google doc 4) การสรุปข้อเสนอแนะ ข้อวิพากษ์ต่อแผนการจัดการเรียนรู้ ว่ามีประเด็นอะไรบ้างที่ต้องนำกลับไปปรับปรุง แก้ไขแล้วนำเสนอให้สมาชิกในทีมทุกคนได้รับทราบอย่างทั่วถึง 5) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไข ปรับปรุงแล้ว ไปปฏิบัติการสอนจริงในห้องเรียนโดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพื่อนนิสิต นักศึกษา ผู้บริหาร

โรงเรียนอย่างน้อย 1-2 คน เข้าห้องสังเกตการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการสอนจริงในชั้นเรียน รวมถึงจะต้องมีเพื่อนถ่ายทำวีดิทัศน์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วย โดยการถ่ายทำจะต้องถ่ายภาพให้เห็นการปฏิบัติของนิสิต นักศึกษาครู และปฏิริยานักเรียนที่สำคัญ และจะต้องสามารถใช้เป็นตัวแทนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดของแผนนั้นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงที่สะท้อนให้เห็นถึงการที่นิสิต นักศึกษาครู มีวินัยในตนเองของครู และการส่งมอบบริการที่ดีที่สุดให้กับลูกศิษย์ 6) การนำวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้ไป Post ในระบบ YouTube หรือ นำเข้าสู่ Google drive แล้วให้นำ Link ของวีดิทัศน์มาส่งในระบบ Google classroom ที่ Assignment 7) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ (1) สิ่งที่เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสุดท้าย (2) นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ (3) จะช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่สามารถเรียนรู้หรือบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ได้นั้นได้อย่างไร และ (4) นิสิต นักศึกษาครูได้แสดงออกถึงความพยายามในการส่งเสริมนักเรียนที่บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้แล้วให้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ได้อย่างไร โดยต้องสะท้อนผลร่วมกันภายใต้หลักการแห่งวิชาชีพครู และนำเสนอการสะท้อนคิดแบบกัลยาณมิตร 8) นิสิต นักศึกษาครู จะต้องทำหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นที่สมาชิกในทีมได้ให้ความเห็นมาสรุปเป็นภาพรวมของผลการสะท้อนคิด สำหรับการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพวงรอบที่ 19) การดำเนินการปฏิบัติการใหม่ วงรอบที่ 2 วงรอบที่ 3 กระทำซ้ำในลักษณะเดิม โดยนำข้อความคิดเห็นที่ได้จากสมาชิกในทีมมาเป็นข้อมูลในการออกแบบแผนการปฏิบัติการรอบใหม่ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2561)

จากความสำคัญของการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-PLC) ให้กับนิสิตครู และครูประจำการ คณะศึกษาศาสตร์ จึงได้นำกระบวนการดังกล่าวมาใช้ร่วมกับโรงเรียนที่นิสิตไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยจัดทำโครงการเสริมสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ

ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-PLC) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2561 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาระบบบรรณของวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา 2) บูรณาการหลักจรรยาบรรณวิชาชีพครูสู่การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีครูประจำการเป็นผู้นำและกำกับดูแลเป็นแบบอย่างและ 3) สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระหว่างนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง ในสถานศึกษาเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ คือ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิสิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชาสัมพันธ์โครงการไปยังโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) การเตรียมความพร้อมโดยรวบรวมข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการส่งให้กับสำนักงานครุสภา 3) การให้ความรู้ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่หัวหน้านิสิต เกี่ยวกับการใช้ระบบ e-plc และ การใช้โปรแกรม Google Classroom 4) การติดตามผลการดำเนินงานของนิสิตและครูผ่านระบบออนไลน์ และการประเมินผล โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการจากนั้นจึงทำการสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2561: 47)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และประเมินประสิทธิผลของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดจนสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูสามารถใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาระบบบรรณวิชาชีพให้แก่ นิสิตครูและครูประจำการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อพัฒนาระบบบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาระบบบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. เพื่อเสนอข้อเสนอนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน มีวิธี ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคของโครงการ 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาประสิทธิผลโครงการ และ 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย รายละเอียด ดังนี้

1. **กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคของโครงการ** จำนวนทั้งหมด 36 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน 2) ครูพี่เลี้ยง 10 คน 3) นิสิตชั้นปีที่ 512 คน 4) เพื่อนนิสิต 6 คน และ 5) อาจารย์นิเทศก์ 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอยู่ในโรงเรียนเครือข่ายที่นิสิตไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพประจำปีการศึกษา 2561 และเข้าร่วมโครงการ eplc จำนวน 10 โรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกตามสังกัดโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยแบ่งเป็น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 2 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการประเมิน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาประสิทธิผลโครงการ

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง และนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มครูพี่เลี้ยง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูพี่เลี้ยงจากโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 97 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากครูพี่เลี้ยงที่ปฏิบัติตามวงรอบของกระบวนการ eplc อย่างน้อย 1 วงรอบและสมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 55 คน โดยพิจารณาจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข (2551:150-151) ซึ่งกำหนดจำนวนไว้ 55 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ .90 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในระดับ 10%

กลุ่มนิสิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 580 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ eplc และการปฏิบัติตามวงรอบของกระบวนการ eplc อย่างน้อย 1 วงรอบเป็นเกณฑ์ในการเลือกได้นิสิตที่ปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพประจำปีการศึกษา 2561 ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 145 คน โดยพิจารณาจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข (2551:150-151) ซึ่งกำหนดจำนวนไว้ 142 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ .95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในระดับ 10% ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 145 คน เพื่อป้องกันการขาดหายของข้อมูล

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย

คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ตัวแทนสถาบันผลิตครู 1 คน ตัวแทนครูพี่เลี้ยง 2 คน อาจารย์นิเทศ 2 คน และตัวแทนนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2 คน ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณาข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อน

การนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. ข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและนิสิตครูเกี่ยวกับประสิทธิผล และปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80– 1.00 จากนั้น ทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบสังเกตการปฏิบัติการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เข้าร่วมการดำเนินงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และการทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .37– .84 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) เท่ากับ .85
3. แบบประเมินจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และการทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์/

ครูที่เลี้ยง จำนวน 15 คน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .31–.80 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) เท่ากับ .89

4. ประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จากนั้นทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ เกี่ยวกับแนวคิดการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และคู่มือการดำเนินงานโครงการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประเมินการดำเนินงานตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 โรงเรียน ในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการส่งแบบสังเกตการปฏิบัติการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ครูพี่เลี้ยง และแบบประเมินจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้ตามขอบเขตการประเมิน

4. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อน การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5. จัดการสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การนำเสนอปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1.1 เจตคติเชิงบวกของผู้เข้าร่วมกระบวนการจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนที่สามารถดำเนินการตามกระบวนการได้ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ ครูผู้เข้าร่วมกระบวนการเป็นผู้ที่มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองและนิสิตในความดูแลมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับทำให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินงานโครงการได้สำเร็จ

“ครูพี่เลี้ยงต้องมีความตั้งใจที่จะเข้าร่วมโครงการ มีความใส่ใจ เมื่อเกิดความไม่เข้าใจก็จะทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมองว่าเป็นสิ่งที่จะต้องเรียนรู้และต้องใช้ในอนาคตอยู่แล้ว”

ครูพี่เลี้ยง

1.1.2 ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสถาบันผลิตครู ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการสำเร็จได้ เนื่องจากการดำเนินงานในทุกขั้นตอนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย จึงจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายได้

“ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานมาก ถ้าผู้บริหารเห็นด้วยกับนโยบาย ให้การสนับสนุนการทำงาน ครูในโรงเรียนก็จะปฏิบัติตาม”

ครูพี่เลี้ยง

1.1.3 ความพร้อมของระบบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การออกแบบระบบที่มีประสิทธิภาพ การเตรียมความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีให้แก่ผู้ใช้งาน และการเตรียมความพร้อมของสื่ออุปกรณ์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสนับสนุนให้มีการใช้ระบบออนไลน์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“ความพร้อมของบุคคลด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมีผลมาก เนื่องจากทางโรงเรียนสนับสนุนให้มีการใช้ระบบออนไลน์อยู่แล้ว ครูส่วนใหญ่จึงสามารถใช้งานระบบนี้ได้”

ครูพี่เลี้ยง

1.2 ปัจจัยอุปสรรคต่อกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.2.1 เจตคติเชิงลบต่อกระบวนการผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นเรื่องของจิตใจที่ไม่สามารถพัฒนาได้ผ่านระบบออนไลน์ในระยะเวลาด้านสั้น แต่ต้องอาศัยการปลูกฝังที่ยาวนานโดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการในชั้นเรียน และอาจไม่สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการให้ข้อเสนอแนะแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้ ผู้ใช้ระบบบางส่วนยังเห็นว่ากระบวนการดังกล่าวทับซ้อนกับงานที่ครูทำอยู่ จึงส่งผลให้เกิดเจตคติเชิงลบ และขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกระบวนการ

“นิสิตและครูพี่เลี้ยงเห็นว่าจรรยาบรรณเป็นเรื่องของจิตใจไม่สามารถพัฒนาได้ผ่านระบบนี้ นอกจากนี้ระบบนี้ต้องใช้เวลาในการทำและดูเหมือนว่าภาระงานจะซ้ำซ้อนกับงานที่ต้องทำประจำอยู่แล้วทำให้อาจารย์บางคนไม่อยากทำและนิสิตเองรู้สึกว่าการนำเวลาไปใช้ในการเตรียมการสอนมากกว่า”

นิสิตครู

“ควรทำให้ครูที่เข้าร่วมเห็นจุดประสงค์และประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการโดยเฉพาะครูที่ไม่ต้องเก็บชั่วโมง eplc มองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานที่มีมากอยู่แล้ว”

ครูพี่เลี้ยง

1.2.2 ความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนหนึ่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพครู ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และระบบ E-PLC ทำให้เกิดความขัดข้องในระหว่างการทำงาน อีกทั้งสถานศึกษาที่เข้าร่วมยังต้องมีความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่ามีเพียง 4 ใน 10 โรงเรียนที่สามารถอำนวยความสะดวกการใช้งานในส่วนนี้ให้แก่ครูพี่เลี้ยงและนิสิตได้

“การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ครูบางคนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์มาก ปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมเพราะขาดความถนัดในการใช้เทคโนโลยี”

ครูพี่เลี้ยง

1.2.3 ประสิทธิภาพของระบบผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าระบบที่พัฒนาขึ้นยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหลายประการ ดังนี้

1) ระบบยังไม่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนิสิตตามจุดประสงค์ของโครงการแต่เน้นการเก็บหลักฐานการปฏิบัติการสอนของนิสิตอย่างเป็นระบบ และช่วยให้นิสิตได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนจากเพื่อนนิสิต อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง ทำให้มีมุมมองในการสอนที่กว้างขึ้นมากกว่าการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู

“ควรใช้เทคโนโลยีในกาจัดระบบข้อมูล เก็บงานโพสงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้วิธีการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) โดยนำบันทึกหลังสอนมาพูดคุยเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูร่วมกันอย่างเป็นระบบจะช่วยให้บรรลุตามเป้าหมายของกระบวนการได้มากกว่า”

อาจารย์นิเทศก์

2) ขั้นตอนการดำเนินงานในระบบมีความซับซ้อน ทั้งการกรอกข้อมูลพื้นฐานใหม่ทุกครั้งที่ใช้ งาน การให้และรับข้อเสนอแนะผ่านระบบ การอัปโหลด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องทำหลายครั้ง อีกทั้งยังขาด บุคลากรด้านเทคนิคที่จะช่วยตอบคำถามด้านการใช้ ระบบเมื่อเกิดปัญหา นอกจากนี้ ขั้นตอนในระบบกำหนดให้ มีการอัปโหลดคลิปวิดีโอการสอน ซึ่งบางโรงเรียนไม่อนุญาต เพราะอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสิทธิพื้นฐาน ของผู้เรียน ทำให้ไม่สามารถทำได้ครบกระบวนการ

“ความยุ่งยากของระบบ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล ได้ยาก ขั้นตอนซับซ้อนใช้งานยากโดยเฉพาะขั้นการอัป โหลดคลิป ไม่สามารถทำได้ เพราะโรงเรียนไม่อนุญาต ไม่มีช่องทางในการสอบถามเกี่ยวกับการใช้ระบบโดยตรง”

นิสิตครู

3) รูปแบบการสื่อสารในชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพยังไม่มีการสร้างช่องทางให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนที่มีความไว้เนื้อเชื่อใจกัน อย่างแท้จริง แต่เป็นช่องทางที่สามารถเปิดให้ทุกคนสามารถ เข้าดูข้อมูลได้ ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนไม่สะดวกใจที่จะ วิพากษ์หรือแสดงความคิดเห็นในระบบ เนื่องจากเห็นว่าเป็น ข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งยังเห็นว่าการสื่อสารแบบเผชิญหน้ามี ประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนได้ดีกว่า เนื่องจากนิสิต สามารถซักถามในประเด็นที่สงสัย และขอข้อเสนอแนะจากครู พี่เลี้ยงได้ทันที นอกจากนี้ ประเด็นการวิพากษ์ในระบบ ค่อนข้างเป็นนามธรรมและมุ่งเน้นการวิพากษ์รายละเอียด ในแผนการจัดการเรียนรู้มากเกินไป ซึ่งไม่ได้ส่งผลต่อการสร้าง จรรยาบรรณวิชาชีพครู

“การสื่อสารแบบเผชิญหน้าดีกว่าเพราะถ้าต้อง พิมพ์ในระบบ จะเกิดความรู้สึกว่าต้องระมัดระวังในการ ให้ข้อเสนอแนะ การใช้ภาษามากขึ้น ปกติจะพิมพ์แผนนั่ง พูดคุยกับนิสิตเลยเพื่อที่จะได้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน”

ครูพี่เลี้ยง

4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ ค่อยมีความเสถียรบางครั้งไม่สามารถใช้งานได้ การนำ งานขึ้นระบบใช้เวลานาน และไม่สามารถแก้ไขได้ในทันที นอกจากนี้ ระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมกับโรงเรียน ขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือโรงเรียนที่ต้องการให้ ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้ข้อเสนอแนะผ่านระบบ ออนไลน์เพื่อให้ครูและนิสิตเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แต่อาจ ไม่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนระดับปฐมวัยที่ เป็นต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

“การ upload วิดีโอที่เป็นไฟล์ใหญ่ต้องใช้เวลา นานมาก (คลิป 9 นาทีใช้เวลา 1 ชั่วโมง) ควรปรับระบบ ให้สามารถ upload ได้หลายๆคลิป เพราะโทรศัพท์บางรุ่นถ่าย นานไม่ได้ จำเป็นต้องบันทึกเป็นช่วงๆ คิดว่าถ้าให้วิพากษ์ ผ่านระบบ Google drive น่าจะเห็นผลที่ชัดเจนกว่าใช้งาน ง่ายสะดวกและรวดเร็วกว่า”

นิสิตครู

“ระบบนี้อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้กับครูพี่เลี้ยง เพราะได้พบกับนิสิตทุกวันอยู่แล้ว น่าจะเหมาะกับโรงเรียน ที่ต้องการข้อเสนอแนะจากบุคคลภายนอกมากกว่า”

ครูพี่เลี้ยง

ตอนที่ 2 การนำเสนอประสิทธิผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการประเมินตนเอง

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (n=145 คน)

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ข้าพเจ้าเตรียมการสอนอย่างตั้งใจเพื่อให้ศิษย์ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม	4.71	0.52	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ศิษย์เกิดการพัฒนาตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล	4.53	0.59	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าใช้สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ศิษย์สามารถแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง	4.27	0.73	มาก
4. ข้าพเจ้าอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างเต็มความสามารถ	4.77	0.47	มากที่สุด
ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
5. ข้าพเจ้าให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์ด้วยความเมตตากรุณาทั้งในและนอกชั้นเรียน	4.75	0.48	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าเสียสละแรงกายและเวลาส่วนตัวในการช่วยศิษย์ให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	4.72	0.47	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นและให้ความเป็นกันเองแก่ศิษย์อย่างเสมอภาค	4.68	0.51	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าส่งเสริมและให้กำลังใจศิษย์อย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.72	0.49	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าให้ศิษย์มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้และเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง	4.37	0.76	มาก
10. ข้าพเจ้าแต่งกายสุภาพ และแสดงกิริยา ท่าทางการวางตัวที่เหมาะสมต่อศิษย์	4.83	0.43	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้าใช้คำพูดที่ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและให้เกียรติผู้อื่น	4.64	0.59	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้าหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.52	0.59	มากที่สุด
13. ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.42	0.77	มาก
14. ข้าพเจ้ายกย่อง และชมเชยศิษย์ เพื่อให้เกิดกำลังใจในการพัฒนาตนเอง	4.72	0.51	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้าจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาทางร่างกายอารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญาของศิษย์	4.50	0.67	มาก
เฉลี่ย	4.61	0.57	มากที่สุด

ตาราง 1 พบว่า หลังการเข้าร่วมกระบวนการฯ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยภาพรวมจากการประเมินด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้าพเจ้าแต่งกายสุภาพ และแสดงกิริยา ท่าทางการวางตัวที่เหมาะสมต่อศิษย์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ข้าพเจ้าอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างเต็มความสามารถ

($\bar{X}=4.77$) อยู่ในระดับมากที่สุด และข้าพเจ้าให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์ด้วยความเมตตากรุณาทั้งในและนอกชั้นเรียน ($\bar{X}=4.75$) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้จากการประเมินโดยครูพี่เลี้ยง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (n=145 คน)

ข้อ	ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	นิสิตครูเตรียมการสอนอย่างตั้งใจเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม	4.76	0.57	มากที่สุด
2	นิสิตครูให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.47	0.59	มาก
3	นิสิตครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความรักและความเข้าใจความ แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	4.21	0.64	มาก
4	นิสิตครูช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน	4.65	0.40	มากที่สุด
ข้อ	ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
5	นิสิตครูให้ความเป็นกันเองแก่นักเรียนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.60	0.51	มากที่สุด
6	นิสิตครูส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างเท่าเทียม	4.63	0.67	มากที่สุด
7	นิสิตครูแต่งกายสุภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์	4.58	0.51	มากที่สุด
8	นิสิตครูแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์	4.57	0.43	มากที่สุด
9	นิสิตครูจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการ พัฒนาทางกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	4.31	0.66	มาก
10	นิสิตครูส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับครู และเพื่อนนักเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.58	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.53	0.54	มากที่สุด

ตาราง 2 พบว่า หลังการเข้าร่วมกระบวนการฯ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยภาพรวมตามการประเมินของครูพี่เลี้ยงและเพื่อนนิสิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตครูเตรียมการสอนอย่างตั้งใจเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นิสิตครูช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.65$) อยู่ในระดับมากที่สุด และนิสิตครูส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 4.63$) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงานในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่สะท้อนว่าการเข้าร่วมชุมชนดังกล่าว ยังไม่ส่งผลต่อการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่นิสิตและครู

ประการนี้เนื่องจากการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในบุคคล ซึ่งควรจะเริ่มปลูกฝังตั้งแต่นิสิตเข้ามาศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ผ่านระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศไม่น่าที่จะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะนี้ได้แต่การใช้ระบบเป็นเพียงแหล่งข้อมูลในการเก็บหลักฐานของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูเท่านั้นไม่ได้ส่งผลถึงการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ นิสิตบางส่วนยังสะท้อนให้เห็นว่าการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นจิตสำนึกส่วนบุคคล การบันทึกจรรยาบรรณลงไปบนแผนการจัดการเรียนรู้หรือในระบบ ไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้มีจรรยาบรรณเพิ่มขึ้น

“เรื่องจรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ไม่สามารถพัฒนาได้ผ่านระบบในระยะเวลานี้แต่เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการปลูกฝังตั้งแต่ตอนเรียนการใช้ระบบช่วยแค่ให้เห็นว่ามีหลักฐานในการใช้จรรยาบรรณแต่ปกติตนเองก็คำนึงถึงข้อนี้อยู่แล้วบางคาบที่ไม่ได้บันทึกในระบบอาจจะมีการคำนึงถึงจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากกว่าคาบที่บันทึกขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละห้องก็จะมีความแตกต่างกันไป”

นิสิตครู

อย่างไรก็ตาม อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและนิสิตส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า การเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการกระตุ้นเตือนให้ครูพี่เลี้ยงและนิสิตให้ความสำคัญกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูในขณะสอนและทำให้มีการกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้แต่เห็นว่าระบบนี้น่าจะเกิดประโยชน์ในเรื่องของการพัฒนาการสอนมากกว่า เพราะนิสิตจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับข้อเสนอแนะจากบุคคลที่หลากหลาย ทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น

“คิดว่าระบบมีผลต่อการพัฒนาจรรยาบรรณเพราะนิสิตได้ระบุไว้ในแผนว่าตนเองจะคำนึงถึงจรรยาบรรณในด้านใดในขณะสอน ทำให้มีการกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ดีกว่าไม่ได้ถูกคิดถึงประเด็นนี้เลย”

อาจารย์นิเทศก์

ตอนที่ 3 การสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากการสนทนากลุ่ม มีผลการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายและกลไกการพัฒนา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการพัฒนานิสิตครูและนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันครูศึกษาและสถานศึกษาในระยะยาวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.1 สถาบันครูศึกษากำหนดนโยบายแผนงานและกลยุทธ์ในการพัฒนานิสิต นักศึกษาครู โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 วางแผนการดำเนินงานใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระยะยาว เพื่อให้สถาบันครูศึกษาและสถานศึกษามีเวลาในการเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนบุคคล สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 ออกแบบระบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยให้สถาบันครูศึกษาและสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดรูปแบบการใช้งานที่เหมาะสมไม่ทับซ้อนกับงานประจำ และไม่ขัดกับนโยบายของสถานศึกษา

1.4 ทำความตกลงร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการยอมรับและกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนจากนโยบายสู่การปฏิบัติ และเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานของครูในโรงเรียน

2. ส่งเสริมให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.1 จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญและเสริมสร้างเจตคติที่ดี

ต่อการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนิสิตครู

2.2 จัดสรรผลตอบแทนด้านการเลื่อนวิทยฐานะ การให้รางวัล หรือการสร้างชื่อเสียงด้านอื่น ๆ ที่เกิดผลครอบคลุมทั้งอาจารย์ในสถาบันครูศึกษา ครูในโรงเรียน รัฐบาลและเอกชน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วม

2.3 สถาบันครูศึกษาและโรงเรียนกำหนดให้การเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดภาระงานที่มีผลต่อการประเมินการทำงานของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

2.4 จัดการประชุมชี้แจงให้ผู้ที่มีส่วนร่วมเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในด้านการลดภาระการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและนิสิต โดยการนำระบบออนไลน์มาช่วย เช่น การลดภาระการบันทึกงาน หรือการสังเกตการสอนชั้นเรียนผ่านระบบออนไลน์

3) สร้างระบบการส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนานิสิตครูและนักเรียน

3.1 สร้างช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ตรงกัน

3.2 สถาบันครูศึกษาควรบูรณาการแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพครูลงไปในหลักสูตรรายวิชาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถาบัน เพื่อให้ นิสิตครูเกิดความตระหนักรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และได้ผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติ โดยผสมผสานความร่วมมือกับสถานศึกษาเครือข่าย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

3.3 จัดการอบรมให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น การสร้างกลุ่ม การสนทนาเชิงสร้างสรรค์ การตั้งคำถาม การสะท้อนคิด เป็นต้น และฝึกฝนทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่

สะท้อนจรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จำเป็นให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 กำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถาบันครูศึกษาและครูในสถานศึกษาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และมีทักษะที่จำเป็นในการใช้งาน

3.5 หน่วยงานกลางควรจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ และบุคลากรทางด้านวิชาการและด้านเทคนิคที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลความรู้ และตอบคำถามเกี่ยวกับการนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง

3.6 สถาบันครูศึกษาและโรงเรียนควรจัดเตรียมบุคลากรที่รับผิดชอบดูแลงานในการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ โดยเฉพาะ และให้เข้ารับการอบรมความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการประสานงาน การให้ข้อมูลและความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน/โรงเรียน

4. สนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความไว้วางใจ (Trust) ความสมัครใจ (Voluntary) และความเชื่อมั่นในทีม (Team Confidence)

4.1 กำหนดนโยบายในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ โดยเริ่มจากหน่วยงานที่มีความพร้อมในด้านบุคลากรและเครือข่ายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมชุมชน

4.2 กำหนดแผนการปฏิบัติงานสร้างชุมชนการเรียนรู้ บนพื้นฐานของความไว้วางใจของสมาชิกในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้เลือกสมาชิกของกลุ่มที่มีความไว้วางใจ มีความเชื่อมั่นในทีม และมีความยินดีที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สร้างระบบและเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์และครูพี่เลี้ยง ที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนานิสิตครูและนักเรียน

5.1 จัดสรรทุนสำหรับอาจารย์และครูพี่เลี้ยงในรูปแบบของการทำงานร่วมกับสถาบัน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้ และสร้างนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนานิสิตครูและนักเรียน

5.2 จัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในชุมชนวิชาชีพโดยครูสภาทำข้อตกลงความร่วมมือกับสถาบัน องค์กร และหน่วยงานภายนอกที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศและการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูในระดับภูมิภาคและระดับ ประเทศ เพื่อให้ความรู้แก่สมาชิกในชุมชน

5.3 ผู้พัฒนาระบบควรจัดเซิร์ฟเวอร์ส่วนกลางที่เป็นจุดรวมของการรับและส่งต่อข้อมูลความรู้ให้แก่สมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อในการเชื่อมต่อให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกสามารถเข้ามาช่วยให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการพัฒนาให้แก่ นิสิตครู

6. สร้างวัฒนธรรมองค์กรในสถาบันครูศึกษา และสถานศึกษาที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

6.1 จัดการประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดความเชื่อ ค่านิยมและแบบแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรในลักษณะวัฒนธรรมมุ่งงาน (task orientation) โดยคำนึงถึงการพัฒนานิสิตครูและนักเรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกในการขับเคลื่อนไปยังเป้าหมายที่กำหนด

6.2 กำหนดแผนและแนวทางการปฏิบัติงานในองค์กรแบบสร้างสรรค์ โดยเน้นการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง การสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายในองค์กร การยอมรับความเห็น การสะท้อนคิดและการวิพากษ์เชิงบวก

6.3 มีระบบการติดตามประเมินผลกระบวนการในการทำงานในชุมชนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้ได้ข้อมูล

ย้อนกลับในการพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย

7. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1 ออกแบบระบบและรูปแบบการสื่อสารที่มีการบูรณาการทั้งในรูปแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้าโดยผนวกเข้ากับงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันครุศึกษาเพื่อเพิ่มช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น และป้องกันความซ้ำซ้อนของภาระงาน

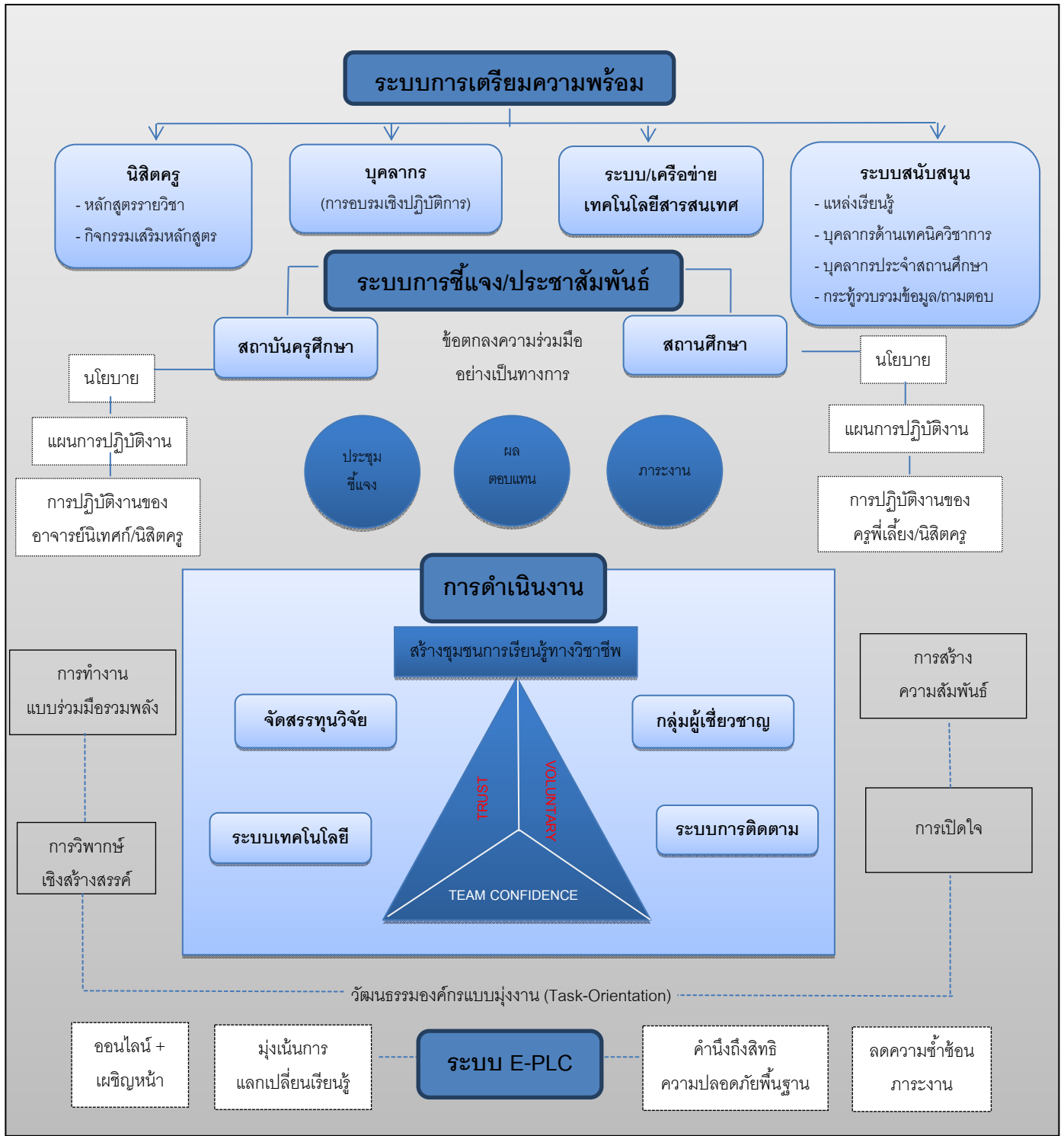
7.2 ออกแบบระบบที่เอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนคิดในด้านการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

7.3 ออกแบบระบบโดยคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานและความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งในด้านการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการบันทึกคลิปวิดีโอการสอน

7.4 หลังการดำเนินงานระยะหนึ่งควรมีการตั้งกระทู้ที่รวบรวมข้อมูลในภาพรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานในชุมชน เช่น คำแนะนำในการปฏิบัติงาน หรือคำถามที่พบบ่อย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลส่วนกลาง ให้สมาชิกในชุมชนสามารถเข้ามาสอบถามหรือเรียนรู้เพิ่มเติมได้

7.5 เมื่อจบกระบวนการควรมีการประมวลสังเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการที่ได้จากการเรียนรู้ในภาพรวมให้แก่สมาชิกคนอื่นๆ หรือเพื่อนครู และนิสิตครูที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมชน เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยสามารถสรุปการนำกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพของ นิสิตครู ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แก่ เจตคติเชิงบวกของผู้เข้าร่วมกระบวนการ ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของความพร้อมของระบบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิดเอกรินทร์ สังข์ทอง

และชวลิต เกิดทิพย์ (2560: 124-125) ที่พบว่าวิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ระบบที่มเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ภูมิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครู และพื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริงทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้าง การเปลี่ยนแปลงโดยกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายร่วมกันใน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ผู้เข้าร่วมจะต้องพร้อมเปิดใจเรียนรู้จากผู้อื่นโดยดำเนินงาน ผ่านการร่วมเรียนรู้และรวมพลังให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ตามเป้าหมาย (เวรณี ชัยเชาวรัตน์, 2561) เช่นเดียวกับที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561: 2107) ได้กล่าวถึงปัจจัย ความสำเร็จของการพัฒนาครูผ่านกระบวนการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) ความเข้าใจตรงกัน 2) รับรู้ ร่วมกัน 3) พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 4) เปิดรับสิ่งใหม่ 5) มีความรู้ที่ชัดเจนในกระบวนการและในเรื่องที่เป็นประเด็น การพัฒนา 6) ผู้บริหารสนับสนุน 7) ทีมงานพร้อม 8) ผู้นำ มุ่งมั่น ชยัน มีเป้าหมายที่ชัดเจนกระบวนการทุกขั้นตอน ถูกออกแบบและวางแผนไว้ชัดเจน เหมาะสม สอดคล้อง กับที่ Watson (2014: 21-22) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อ การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล สูงสุด ซึ่งประกอบไปด้วยการร่วมกันแลกเปลี่ยนค่านิยม และวิสัยทัศน์ การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนบนพื้นฐานของ ความไว้วางใจ การเคารพและการให้การสนับสนุน ตลอดจน การเปิดกว้างในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและงานวิจัย ของ Dogun and Adams (2018: 634) ที่ยืนยันว่าการมี ส่วนร่วมในกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาการปฏิบัติของครู และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน

ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ เจตคติของผู้ ร่วมกระบวนการ ความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ ประสิทธิภาพของระบบ e-plc ในด้านขั้นตอนการดำเนินการ รูปแบบการสื่อสารในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงานที่ ค่อนข้างมากและซับซ้อน บางขั้นตอนทับซ้อนกับภาระงาน ประจำ และยังไม่เอื้อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพตามเป้าหมายของชุมชน อีกทั้งยังต้องดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับความพร้อมของสมาชิกในชุมชน และบริบทของโรงเรียนส่วนใหญ่ ดังที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

(2561: 2107) ได้กล่าวถึงปัจจัยแห่งความล้มเหลวของ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) ผู้นำ เครือข่ายและทีมขาดความรู้ความเข้าใจหรือมีทัศนคติ คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบชุมชน วิชาชีพ 2) ผู้นำต้องอาศัยผู้อื่นมาช่วยให้กระบวนการ การพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบชุมชนวิชาชีพเดินไปให้ครบ วงรอบ 3) ประเด็นการพัฒนาไม่ชัดเจน 4) แผนการดำเนินงาน ไม่ชัดเจน และพบว่าสิ่งที่ควรดำเนินการในการพัฒนา วิชาชีพครูในรูปแบบชุมชนวิชาชีพ ได้แก่ 1) การให้ความรู้ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูในรูปแบบ ชุมชนวิชาชีพ 2) การพิจารณาแผนการดำเนินงานที่สอดคล้อง กับเนื้องานที่จะพัฒนา 3) การพิจารณาเป้าหมายที่สำคัญ คือ ครูเกิดเครือข่ายที่ส่งผลต่อผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม และ 4) ความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนหรือวงรอบที่ เครือข่ายจะดำเนินการ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการดำเนินการ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะประสบผลสำเร็จ ได้ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างเจตคติเชิงบวก การ เตรียมความพร้อมด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นให้แก่ สมาชิกในชุมชน และการพัฒนาระบบให้มีคุณภาพบน ฐานของข้อมูลและความต้องการของสมาชิกในชุมชนจึง จะบรรลุตามเป้าหมายของกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังผลการวิจัยของ Burns (2018: 394) ที่พบว่าคุณลักษณะ สำคัญ 2 ประการ ที่ทำให้กระบวนการสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพประสบความสำเร็จ คือ กระบวนการ ในการเป็นผู้นำให้เกิดความร่วมมือ (collaborative leadership process) และระบบสำหรับการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลขับเคลื่อน (data-driven systems for learning)

1. ประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศที่พบว่า หลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีจรรยาบรรณ วิชาชีพจากการประเมินตนเอง และการประเมินโดยครูพี่ เลี้ยงและเพื่อนนิสิตอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเน้นการ สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ

วิชาชีพครูผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทำให้นิสิตครูได้ไตร่ตรองสะท้อนคิดว่าควรต้องคำนึงถึงการมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวไว้ว่าแนวทางการส่งเสริมครูให้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่สำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างเจตคติที่ดี ความตระหนักและเข้าใจในวิธีการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ และ 3) การฝึกปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ และแบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู (สัจกานท์ ศเสนทรพนาไพโรสุธาสิณี แสงมุกดา และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2560: 28) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Owen (2016: 403) ที่พบว่ากระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและการปฏิบัติของครู เมื่อมองผ่านแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก พบว่า PLC มีส่วนช่วยในการสร้างอารมณ์เชิงบวก ความรู้สึกรับรู้ในเป้าหมายของการเป็นครู และยังส่งผลต่อการเรียนรู้และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับผลการสะท้อนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่พบว่าระบบดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นอกจากนิสิตครูจะได้รับการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านกระบวนการ E-plc แล้ว ยังได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังผ่านกระบวนการต่าง ๆ ระหว่างการศึกษาในหลักสูตรการเรียนรู้ออกจากผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงต้นแบบในสถานศึกษา และกระบวนการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูของสถานฝึกประสบการณ์ ส่งผลทำให้จรรยาบรรณของนิสิตครูอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงที่สะท้อนว่า

“คิดว่าเรื่องของจรรยาบรรณเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการปลูกฝังและสะสมเป็นระยะเวลานานตั้งแต่นิสิตเข้าเรียนในชั้นปีที่หนึ่งไม่น่าจะเกิดขึ้นจากการทำวอร์จแค่สามรอบ

ปกติทางโรงเรียนเองก็จะมีส่งเสริมเรื่องจรรยาบรรณผ่านการศึกษาค้นคว้าแบบและการให้ข้อเสนอแนะนิสิตในการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้ว”

ครูพี่เลี้ยง

ซึ่งสอดคล้องกับที่ ภณิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ (2561:43) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาจรรยาบรรณเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้และอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานและสังคม โดยมีการดำเนินงานแบบครบวงจรจริงจังต่อเนื่อง และใช้แนวทางต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น การสร้างความรู้และเจตคติให้ทุกคนรับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงผลดีและคุณค่าที่จะได้รับจากการประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณ การใช้มาตรการยกย่องให้รางวัลและการประพฤติตนเป็นแบบอย่าง เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่นิสิต นักศึกษาครู แต่เนื่องจากจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นคุณลักษณะที่ต้องใช้ระยะเวลาและวิธีการที่หลากหลายในการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล จึงอาจต้องนำกระบวนการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรผลิตครูตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 โดยอาจบูรณาการในรายวิชาชีพครู รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน รายวิชาการปฏิบัติการสอนในวิชาเอก หรือจัดในรูปแบบของกิจกรรมเสริมความเป็นครูให้แก่นิสิตแต่ละชั้นปี เพื่อหล่อหลอมให้นิสิต ค่อย ๆ ได้รับการปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ อีกทั้งยังทำให้นิสิต อาจารย์และสถานศึกษาเครือข่ายเกิดความเข้าใจและความคุ้นเคยกับการใช้ระบบก่อนที่นิสิตจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูเกิดความคงทนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานประกอบด้วยเจตคติที่ดีความพร้อมของระบบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น การนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้จึงควรเตรียมการดังต่อไปนี้

1.1 สถาบันครูพัฒนาต้องชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการตระหนักในความสำคัญ และสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกระบวนการให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 สถาบันผลิตครู ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน google classroom ตั้งแต่ระหว่างการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1-4 เพื่อให้บัณฑิตเรียนรู้ระบบ และสามารถใช้งานได้เร็วยิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษา ควรให้การสนับสนุนในเรื่องการกำหนดนโยบาย ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการเชื่อมโยงกระบวนการดังกล่าวกับงานประจำของครู และการขยายเครือข่ายในอนาคต

1.4 อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงควรมีใจเปิดกว้างในการรับฟังข้อเสนอแนะให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายผ่านการทำงานร่วมกันเป็นทีม และควรมีความเอาใจใส่ ให้ข้อเสนอแนะ คอยติดตามและแนะนำวิธีการใช้งานให้แก่บัณฑิตครูเพื่อให้บัณฑิตได้รับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง

1.5 นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรมีความรู้พื้นฐานเดิมเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ google classroom มีใจเปิดกว้าง และต้องการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เข้าร่วมกระบวนการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิ์และความปลอดภัยของนักเรียน และนิสิตครู การนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้จึงควรออกแบบในลักษณะชุมชนขนาดเล็กที่มีความตั้งใจที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนามากกว่าระบบที่เปิดกว้างให้สมาชิกทุกคนเข้าไปดูข้อมูลในระบบได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย และทำให้ครูพี่เลี้ยงรู้สึกไม่สะดวกใจในการให้ข้อเสนอแนะ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าขั้นตอนของกระบวนการค่อนข้างซับซ้อน การออกแบบระบบจึงควรลดขั้นตอนและผนวกงานในระบบให้เข้ากับงานประจำของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และงานที่นิสิตได้รับมอบหมาย และควรใช้ร่วมกับการนิเทศแบบเผชิญหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเข้าใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรกำหนดให้อัพโหลดเฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practice) ในการแก้ปัญหาของแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ครูสภาได้ข้อมูลปัญหาและวิธีการแก้ไขที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปแลกเปลี่ยนให้กับโรงเรียนอื่นได้ ตลอดจนอาจจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายได้ว่าอะไรเป็นปัญหาหลักที่ทุกโรงเรียนต้องเผชิญ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่าการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ส่งผลให้นิสิตครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามเป้าหมายได้ส่วนหนึ่ง และปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จคือความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและระบบ ตลอดจนความต่อเนื่องของกระบวนการใช้จึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไปนี้

1. ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรผลิตครูได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบโดยใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะทางจิตใจมาผนวกกับกระบวนการ e-plc เช่น Value-based Learning, Situation based learning เพื่อให้บัณฑิตครูตระหนักในความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา

2. ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่บัณฑิตครูได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2561). รายงานสรุปผลโครงการเสริมสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (*Ethics in Professional Learning Community: e-PLC*) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประจำปี 2561. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิดา รักรัษพลเมือง. (2557). การศึกษาสภาพและปัญหาการผลิต การใช้ และการพัฒนาครูการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ภนิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ. (2561). แนวทางการพัฒนาจรรยาบรรณของครู. หน่วยที่ 14 คุณธรรม จริยธรรมสำหรับครู. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เข้าถึงเมื่อ 31 ธันวาคม 2561 จาก <https://word5148.files.wordpress.com/2018/10/20509-14.pdf>.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2561). การกำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) ของเครือข่ายภาคใต้ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากคุรุสภา ปี 2559. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 11(1) มกราคม – เมษายน: 2099-2115.
- เวณีย์ เขาวรัตน์. (2561). สมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาครูที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารครุศาสตร์*. 45(4) (ตุลาคม-ธันวาคม): 143-164.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด เอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์. (2560). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย. *Hatyai Journal*. 12(2): 123-134.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2561). รายงานสรุปผลการประชุมทางวิชาการเรื่องการปฏิรูปครูทั้งระบบ. วันพุธที่ 21 มีนาคม 2561 ณ ห้องประชุมกำแพงพหลกฐ อาคาร 56 ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สังกานต์ คเชนทร์พนาไพร, สุธาสินี แสงมุกดา และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2560). ตัวบ่งชี้จรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* 1(3): 28-40.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2561). *โครงการเสริมสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี 2561*. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Burns, M. K.. (2018). Factors of Professional Learning Community Implementation and Effecton Student Achievement. *Journal of Educational and Psychological Consultation*. 28(4):394-412.
- Dogun, S. and Adams, A. (2018). Effect of professional learning communities on teachers and students: reporting updated results and raising questions about research design. *School Effectiveness and School Improvement. An International Journal of Research, Policy and Practice*. 29(4): 634-659.

- Owen, S.. (2016). Professional learning communities: building skills, reinvigorating the passion, and nurturing teacher wellbeing and “flourishing” within significantly innovative schooling contexts. *Journal Educational Review*. 68(4): 403-419.
- Watson, C.. (2014). Effective professional learning communities? The possibilities for Teachers as agents of change in schools. *British Educational Research Journal*. 40(1): 18–29.